

ВИВЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ З ПИТАНЬ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

м. Лубни 2016

Публікація містить аналіз результатів вивчення громадської думки з питань енергозабезпечення, зокрема аналіз оцінки участі громадян в ухваленні рішень щодо енергозабезпечення, визначення моделей поведінки при споживанні енергії, визначення громадської думки про взаємозв'язок між соціальною напругою та проблемами енергозабезпечення, зокрема пропозиції щодо зменшення конфліктів, пов'язаних з проблемами енергозабезпечення, аналіз поточного ставлення громадян до різних методів генерування електроенергії та питань зміни клімату.

Дослідження було проведено Полтавською обласною молодіжною громадською організацією «Твій Світ» у період з 01 по 31 серпня 2016 року в місті Лубни в рамках проекту РЕЦ «Місцеві ініціативи задля сталого розвитку України - LINK" (<http://www.link-ukraine.rec.org/>), що фінансується Міністерством клімату і довкілля Норвегії.

Виконавець: ПОМГО «Твій Світ»

Автори: Олександр Чепур

Координаційна команда: Інна Кривуненко, Юлія Пода, Андрій Шакотько, В'ячеслав Маслюк.

ЗМІСТ

1. Мета і методологія вивчення громадської думки	4.
2. Основні результати вивчення громадської думки	6.
2.1 Участь громадян в ухваленні рішень щодо енергозабезпечення.....	6.
2.2 Поінформованість населення з питань енергозабезпечення.....	7.
2.3 Соціальне напруження та конфлікти, викликані проблемами енергозабезпечення.....	8.
2.4 Фізичний доступ і цінова доступність енергії.....	8.
2.5 Різні методи енергогенерації.....	9.
2.6 Ставлення до надійності поставок енергоносіїв.....	10.
2.7 Сприйняття ризиків, проблем та основних причин зміни клімату в Україні.....	11.
2.8 Інформація про респондентів.....	11.
3. Графічні додатки	13.
4. Рекомендації.....	32.

МЕТА І МЕТОДОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Вивчення громадської думки було проведено на замовлення Регіонального екологічного центру для країн Центральної та Східної Європи (РЕЦ), який здійснює проект «Місцеві ініціативи задля сталого розвитку України – LINK», що фінансується Міністерством клімату та довкілля Норвегії.

Метою вивчення громадської думки є дослідження ставлення громадян до питань енергозабезпечення в м. Лубни.

Ключовими завданнями вивчення громадської думки є:

- Оцінка інформаційних потоків між місцевими органами влади та громадянами;
- Оцінка моделей управління енергозабезпеченням у муніципалітеті;
- Визначення моделей поведінки при споживанні енергії в муніципалітеті;
- Оцінка рівня поінформованості громадян про вплив енергетичного сектора на навколишнє середовище;
- Визначення громадської думки про взаємозв'язок між соціальною напругою й конфліктами та проблемами енергозабезпечення;
- Визначення громадської думки щодо можливостей отримання енергії та її доступності за ціною;
- Визначення ставлення громадян до різних методів генерування електроенергії;
- Визначення громадської думки щодо надійності поставок енергоносіїв;
- Визначення громадської думки щодо ризиків зміни клімату;
- Визначення громадської думки щодо основних причин зміни клімату.

Результати вивчення громадської думки будуть використані при підготовці Місцевих планів дій щодо впровадження екологічної та енергетичної безпеки, можуть бути використані в інших дослідницьких звітах, а також надані іншим експертам у формі доповідей і презентацій.

Цільовою групою дослідження є громадяни у віці від 18 років, що проживають в місті Лубни.

У ході вивчення громадської думки було проведено опитування методом особистих інтерв'ю у респондента. Для інтерв'ю використовувався запитальник, підготовлений робочою групою проекту LINK та експертами. В рамках проведення опитування громадської думки було здійснено попереднє опитування, за результатами якого робочій групі проекту LINK та експертамбули надані рекомендації.

Вибірка, яка складається з 3% від загальної кількості сімей, що бути опитані під час заходу репрезентативна для населення міста Лубни. По кожній сім'ї заповнювалась одна анкета.

Кількість сімей (анкет), які були опитані в ході з'ясування громадської думки, представлена в таблиці №1:

Таблиця №1.

Муніципалітет/ Місто	Кількість сімей, здіяних у попередньому опитуванні	Кількість сімей, охоплених опитуванням громадської думки	Загальна кількість сімей, яка має бути опитана
Лубни	20	557	577

Дизайн вибірки ґрунтується на розподілі населення віком від 18 і понад 70 років, статтю, рівнем освіти, статусом зайнятості та місячним доходом на одного члена сім'ї. Географія опитування обиралась з розрахунком , що б була охоплена територія всього міста.

Опитування проводилося у період з 01 серпня по 31 серпня 2016 року.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Участь громадян в ухваленні рішень щодо енергозабезпечення

Респонденти визначали до п'яти джерел отримання інформації з питань енергозабезпечення у своєму житті на момент опитування: 10 % назвали газети, як джерело отримання інформації щодо ефективності використання енергетичних ресурсів, енергопостачання, енергоспоживання, забезпеченості енергоресурсами в місцевому муніципалітеті, 66 % вказали на телебачення, що становить більшість опитаних, 3 % -радіо та 11 % -Інтернет, 4 % вказали на постачальників енергії. Закономірно, що джерела отримання інформації змінюються з віком, тому особи у віці від 50 років і старші отримують у більшості інформацію з телебачення та газет, а більш молодші – з мережі Інтернет.

Щодо надання органами місцевого самоврядування інформації, яка пов'язана з енергетичними питаннями, то 36 % ніколи не отримують такої інформації, 6 % щороку, 14 % щопівроку, 14 % щомісяця, 4 % щотижня, 2 % щодня. Проте, 24 % опитаних не змогли дати відповідь на це питання.

Водночас, опитування підтверджує, що громадяни хотіли б більш частіше отримувати подібну інформацію. Так, хотіли б отримувати інформацію з питань енергозабезпечення від органів місцевого самоврядування 45 % опитаних щомісяця, 8% щороку, 13 % щопівроку, 9 % щотижня. Однак, 11 % не змогли дати відповіді на це питання, а 14 % не хочуть отримувати такої інформації взагалі.

Натомість, опитування показує що громадяни не часто звертаються з потребою отримання інформації з питань енергозабезпечення до органів місцевого самоврядування: 55 % опитаних ніколи не запитували подібну інформацію, 6 % запитували з інтервалом щороку, 9 % цікавляться такою інформацією щопівроку, 9 % - щомісяця, 2 % - щотижня. Не змогли відповісти на це питання 19 % громадян.

Оцінюючи можливі моделі управління енергозабезпеченням у муніципалітеті, 58 % опитаних зазначили, що ніколи не висловлювали свою думку органам місцевого самоврядування з приводу енергетичних проблем. Щодо висловлення своєї думки органам місцевого самоврядування -13 % - щороку, 4% -щопівроку, 7 % - щомісяця, 2 % - щотижня, 2 % - щодня. Однак, не змогли відповісти на дане питання 14 % опитаних.

Разом з тим, громадян не часто запрошують взяти участь в засіданнях чи заходах, присвячених питанням управління та планування

енергозабезпечення у місті. Так, аж 73 % - вказують, що їх ніколи не запрошували взяти участь у подібних заходах. 4 % відповіли, що їх запрошують до участі у вирішенні питань управління та планування питаннями енергозбереження щороку, 4 % - щопівроку, 2 % щомісяця, і 2 % щотижня. Не змогли відповісти на це питання – 15 % опитаних. Переважна більшість громадян (91%) стверджує, що їх внесок в процес управління і планування питаннями енергозабезпечення органами місцевого самоврядування не сприймається. Проте, лише 9 % вказують на те, що такий внесок сприймається місцевою владою.

Поінформованість населення з питань енергозабезпечення

Данні визначення моделей поведінки при споживанні енергії в місті свідчать, що громадяни дійсно намагаються ефективніше використовувати енергію. Певна кількість опитаних дійсно практикує певні енергозберігаючі заходи. 98 % вже вимикають світло, коли не користуюся приміщенням, 84 % використовують енергозберігаючі лампочки, 50 % купують енергозберігаючі прилади, 88 % уникають залишати прилади в режимі очікування. 65 % також утеплили вікна, а 24 % утеплили будинок. Говорячи про плани щодо підвищення енергозаощадження наступна кількість опитаних, які ще не проводили роботи для підвищення енергоефективності у своєму житті готові провести такі роботи в майбутньому: 83 % вказали, що готові використовувати альтернативні джерела тепла (біомасу, теплові насоси і т.д.), 21 % ставити термостат на нижчу температуру; 27 % - намагатися менше їздити на авто; 30% - спільно використовувати автомобіль з близькими чи знайомими, 18 % - більше використовувати громадський транспорт; 20% більше ходити пішки або їздити на велосипеді. Також, 71% готові встановити вітрові генератори або сонячні панелі за можливості («...якщо держава допоможе безкоштовним проведенням робіт!»). Вдатися до наступних дій, за можливості готові: 30% скоротити використання води, 42 % - продукувати менше відходів, 55 % - здавати відходи на переробку; використовувати менше гарячої води -35 % . Проте, показово, що лише 10% не бажають використовувати альтернативні джерела енергії.

Значна частина опитаних зазначила, що виробництво та споживання енергії здійснює руйнівний вплив на навколишнє середовище. 28 % опитаних переконані, що енергетичний сектор має руйнівний для екосистем вплив. 2 % вказали, що такий вплив незначний, 13% - середній, 17% - вказують на сильний вплив. Лише 4% вважають що споживання енергії та її виробництво

не має жодного впливу, і 18 % не знають відповіді на це питання та 18 % не змогли відповісти на момент опитування.

Соціальне напруження та конфлікти, викликані проблемами енергозабезпечення

Додатково учасники визначення громадської думки говорили про взаємозв'язок між соціальною напругою й конфліктами в громаді та проблемами енергозабезпечення. Так, 63 % вважають що проблеми енергозабезпечення є причиною загострення суспільної напруги та конфліктів. Натомість, 9 % так не вважають, 6 % не мають відповіді та 22% - не знають, чи викликають конфлікти проблеми енергозабезпечення.

Серед найбільш ефективних рішень, які запропонували опитані для зменшення конфліктів, пов'язаних з проблемами енергозабезпечення, на першому місці – 19 % рівна участь усіх зацікавлених сторін у плануванні та регулюванні енергоспоживання, 18 % - покращення доступу до джерел енергії, 11% - використання місцевих відновлюваних джерел енергії; 8% - зменшення забруднення довкілля з боку енергетичного сектору; 18 % - підвищення енергетичної ефективності. Однак, значна кількість опитуваних не змогла дати відповідь на це питання (26%).

Фізичний доступ і цінова доступність енергії

Ставлення до високих тарифів та до підвищення тарифів на газ, електроенергію, пальне є негативним із боку абсолютної більшості опитаних. Так само, як і до проблем з постачанням де – яких видів енергоресурсів.

Так, більшість громадян стверджують, що на момент опитування електроенергія, опалення, газ та пальне постачаються для них за надто високою ціною. Всього доступною ціну газу вважають – 1 % опитаних, доступною ціною електроенергії вважають – 4 % громадян, опалення постачається за доступною ціною всього для 1 % громадян, паливо для транспорту – 1 % .

Разом з тим, 86 % вважають постачання електроенергії не достатнім (безперебійним), 35 % - постачання газу не достатнім (безперебійним), постачання палива не достатнім (безперебійним) - 54% , а паливо для транспорту (бензин, дизельне паливо, масла) – 41 %.

Прикметно, що 77 % опитаних звертались за отриманням субсидій для покриття зростаючих тарифів на енергію. Проте, більше половини

залишилась незадоволеною процедурами оформлення та сумами отриманих субсидій. Кількість таких громадян серед респондентів складає – 56 % .

Не звертались за отриманням субсидій – 22 % громадян, та в цілому задоволені отриманими послугами – 23 % .

Найкращим варіантом рішення, яким чином краще використати кошти, що виділяються на виплату субсидій, з точки зору енергетичної безпеки, більшість опитаних обрали інвестування в альтернативні джерела енергії та зниження енергетичної залежності від імпорту енергоносіїв – (33%). На другому місці - покриття підвищених тарифів, що складає - 25 % опитаних. Далі – 9 % вказали на інвестування в заходи з підвищення енергетичної ефективності і 33 % не змогли відповісти на це питання.

В цілому, слід розуміти, що у контексті обговорення тарифів та субсидіювання громадян не цікавив взаємозв'язок між високими тарифами і заходами у сфері енергонезалежності. Таке ставлення до субсидування частиною учасників обумовлювалось загальним високим рівнем недовіри до держави, а також очікуванням різноманітних бюрократичних перепон чи неприйнятних умов у процесі її оформлення.

Різні методи енергогенерації

21 % громадян мають до гідроенергії дуже прихильне ставлення, 47 % - головним чином прихильне, 6 % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться - 3 % і не знають 9% , не мають своєї думки – 8 % громадян.

До сонячної енергії мають дуже прихильне ставлення 48 % громадян, 24 % - головним чином прихильне, всього 4 % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться – 3 % і не знають 8 % , не мають своєї думки – 8 % громадян.

До вітрової енергії - дуже прихильне ставлення мають % опитаних , % - головним чином прихильне, % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться - % і не знають, або не мають своєї думки - % громадян.

До біомаси дуже прихильне ставлення мають -40 % , 28 % - головним чином прихильне, 7 % суперечливе. Натомість, неприхильно ставляться - 4 % і не знають 14 % , не мають своєї думки - 7 % громадян.

Однак, до атомної енергії дуже прихильне ставлення всього у 4 % громадян, 15 % - головним чином мають прихильне ставлення, 19 % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться – 42 % і не знають 9 % , не мають своєї думки - 5 % громадян.

До вугілля дуже прихильне ставлення відповідно у 3 %, 15 % - головним чином прихильне, 23 % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться - 39 % і не знають 10 %, не мають своєї думки - 5 % громадян.

Загалом, до газу дуже прихильне ставлення мають – 3 % громадян міста, 15 % - головним чином прихильне, 23 % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться – 39 % і не знають – 11 %, не мають своєї думки – 4 % громадян.

До мазуту дуже прихильне ставлення у 3 %, головним чином прихильне у 11%, 21 % суперечливе. Натомість неприхильно ставляться - 41 %, не знають 14 %, не мають своєї думки – 5 % громадян міста.

Ставлення до надійності поставок енергоносіїв

Більшість громадян міста дуже турбують питання, що в майбутньому електроенергія стане недоступною через високі ціни (92 %), що Україна може стати занадто залежною від постачання енергоносіїв з інших країн (90 %), що в майбутньому електроенергія стане нормованою (89 %), що в майбутньому будуть відключення електроенергії(92 %), та питання, що одного дня запаси викопного палива (наприклад, вугілля і газу) вичерпаються (91%).

Натомість, зовсім не турбує питання що в майбутньому електроенергія стане недоступною через високі ціни 0 % громадян, не дуже турбує - 4 %, не мають відповіді 4%.

Питаннями, що в майбутньому Україна стане занадто залежною від постачання енергоносіїв з інших країн зовсім не турбуються – 0 % опитаних, не дуже турбує це питання - 2 %, не знають – 2 % і не мають відповіді – 2 % громадян.

0 % громадян зовсім не турбує питання, що в майбутньому електроенергія стане нормованою. Не дуже турбуються цим питанням, відповідно 2 % опитаних, не знають - 2 %, не мають відповіді – 7 % .

Відповідаючи на питання наскільки Вас турбує питання, що в майбутньому будуть відключення електроенергії, всього 2 % опитаних відповіли, що не дуже турбує ,не мають відповіді – 6 % опитаних громадян.

Якщо одного дня запаси викопного палива (наприклад, вугілля і газу) вичерпаються, то не дуже турбує це питання 4 %, не мають відповіді – 5 % опитаних громадян.

72 % з числа опитаних громадян не знають про будь-які місцеві альтернативні джерела енергоносіїв, які можна буде використати у разі

виникнення перебоїв з енергопостачанням у місті. Знають про місцеві альтернативні джерела енергоносіїв, які можна буде використати у разі виникнення перебоїв з енергопостачанням у місті - 4 % опитаних, а ще 24 % не мають відповіді на це питання.

За результатами опитування 63 % громадян не готові платити більше за енергію, якщо додаткова оплата буде гарантувати безпеку поставок, проте чверть 25 % готові це робити, 12 % не відповіли на це питання.

Сприйняття ризиків, проблем та основних причин зміни клімату в Україні

Думки громадян міста щодо ризиків зміни клімату розподілились наступним чином. На думку % опитаних зміна клімату становить серйозну загрозу для людей, що проживають в Україні. З цим твердженням повністю згодні 46 % , більшою мірою згодні - 17%, певною мірою згодні - 22 % . Всього не згодні з цим – 4 %, а взагалі категорично не згодні -2%. 5 % громадян не знають, чи зміна клімату несе серйозну загрозу для людей і не відповіли – 4 % .

Потенційно можливі наслідки зміни клімату для себе і сім'ї дуже турбують – 51 %, певною мірою турбує 26 %, значною мірою турбує – 12 %. Проте, зовсім не турбують наслідки зміни клімату -2 % громадян, що брали участь у опитуванні. Не знають 4 %, і не мають відповіді – 5 %.

Згідно результатів вивчення громадської думки 55 % громадян дуже турбує питання щодо потенційних наслідків зміни клімату для суспільства в цілому, проте зовсім не турбує це питання – всього 2 % опитаних. Певною мірою турбує 18 %, значною мірою турбує – 10 %, не знають чи турбує чи ні -7 % і не могли відповісти на момент опитування -7 %.

Основними причинами зміни клімату громадяни вважають:

природні процеси (19%), діяльність людини (наприклад, спалювання викопного палива) (17%), надмірна експлуатація лісових ресурсів (вирубка дерев) (11%), надмірна експлуатація землі (36%), поєднання діяльності людини і природних процесів (10%), немає відповіді (7%).

Інформація про респондентів

Більшість опитаних становлять жінки -76 %, чоловіків взяло участь - 24%.

Найменше всього взяло участь в опитуванні молоді у віці 18 – 29 років - 2 %, натомість більше всього опитаних було у віці 50-69 років – 58 %. 38 % - у віці 30-49 років і понад 70 років - 2% громадян.

Опитані мають неповну середню (4%), повну середню (17%), середню спеціальну (професійно-технічна) (36%), незакінчену (неповну) вищу (8%), повна вища освіта є у 32% , а дві і більше вищих освіт у 3 % громадян.

У приватному будинку проживають -57 %, а у багатоквартирному - 43 %. Інформацією про створене у будинку ОСББ поділились -18 %, відповіли, що не створене ОСББ - 82%. Натомість, 21 % опитаних хотіли б мати ОСББ у своєму будинку, і не хочуть мати на момент опитування -79 %.

Систему централізованого теплопостачання у своєму помешканні мають - 38%, індивідуальні котли (газ) – 61 %, індивідуальні котли (мазут)- 0 %, індивідуальні котли (біомаса) – 2 %, і всього забезпечується опалення електричною енергією у 4 % опитаних.

За соціально-економічними показниками число опитаних розподілилось наступним чином: працюють -78 % громадян, натомість безробітних – 0 %, пенсіонерів – 12 %, працюючих пенсіонерів – 2 %, опікунів -0 %, інвалідів - 8%, студентів-0 %.

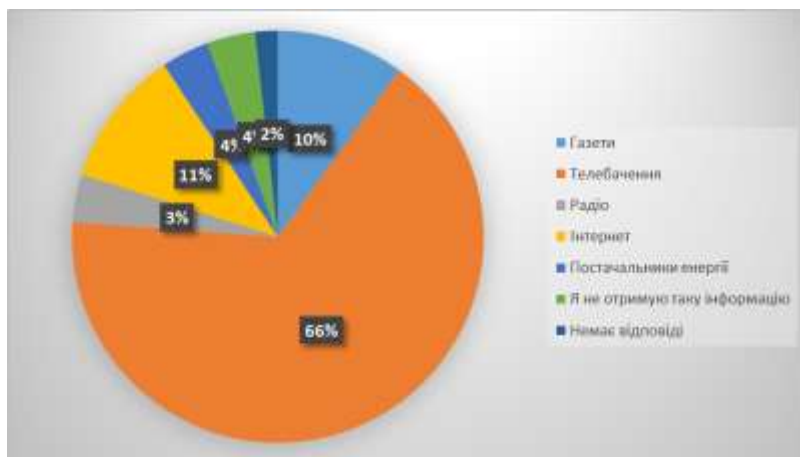
Середній місячний дохід на одного члена сім'ї менш ніж 900 грн. мають -4 %, 901 – 1500 грн. -33 %, 1501 – 2500 грн.- 44 % , 2501 – 3500 грн.- 13%, 3501 – 5000 грн. -6 %, більш ніж 5000 грн. - 0%.

Графічні додатки

Участь громадян в ухваленні рішень щодо енергозабезпечення

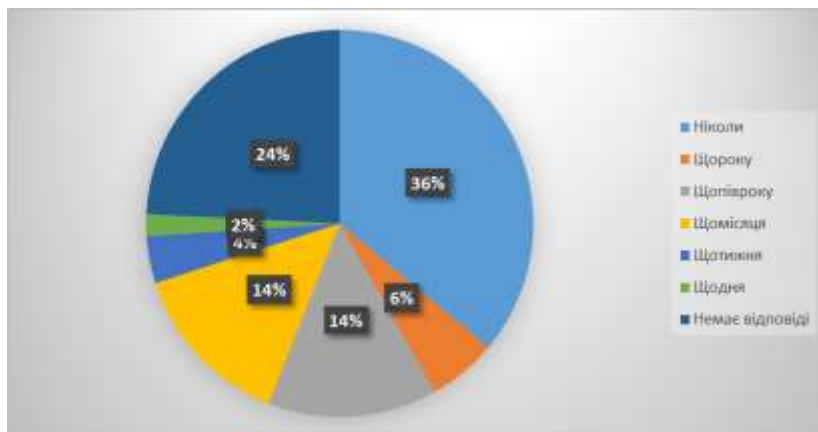
Оцінка інформаційних потоків між місцевими органами влади та громадянами

Рисунок 2.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Яке Ваше основне джерело отримання інформації з питань енергозабезпечення?»

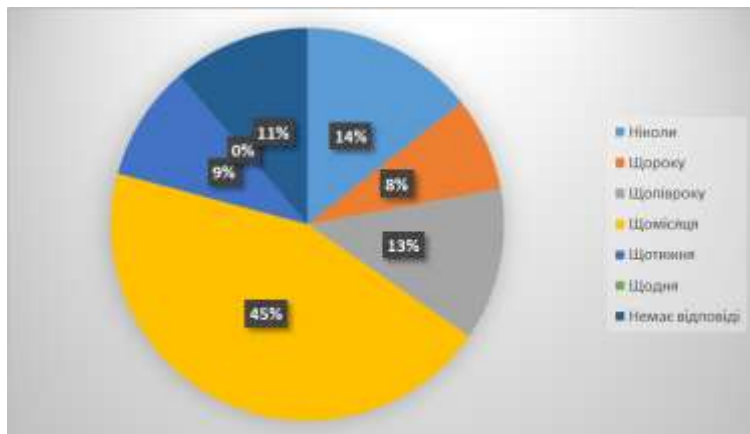
Відповідаючи на питання про основне джерело отримання інформації з питань енергозабезпечення люди насамперед згадують телебачення (66%), 11 % вказують що отримують таку інформацію з мережі Інтернет.

Рисунок 2.1.2. Розподіл відповідей на питання: «Як часто органи місцевого самоврядування надають Вам інформацію, пов'язану з енергетичними питаннями?»

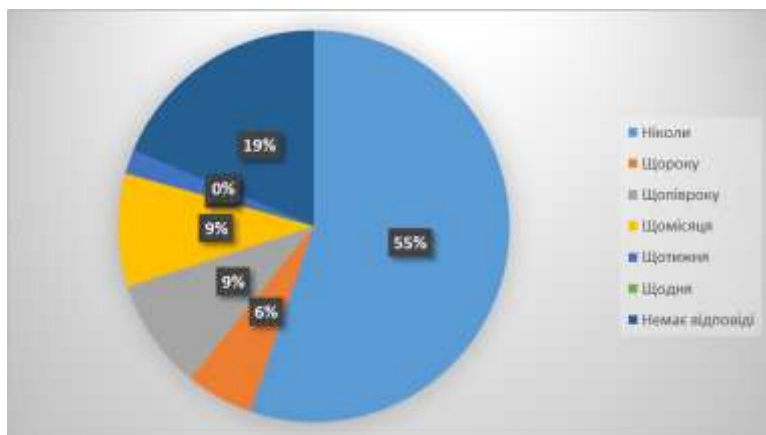
36 % опитаних ніколи не отримували інформацію, пов'язану з енергетичними питаннями від органів місцевого самоврядування. Ще 24 % громадян не змогли дати відповідь на це питання.

Рисунок 2.1.3. Розподіл відповідей на питання: «Як часто Ви хотіли б отримувати інформацію з питань енергозабезпечення від органів місцевого самоврядування?»

45 % опитаних хотіли б отримувати інформацію з питань енергозабезпечення від органів місцевого самоврядування щомісяця.

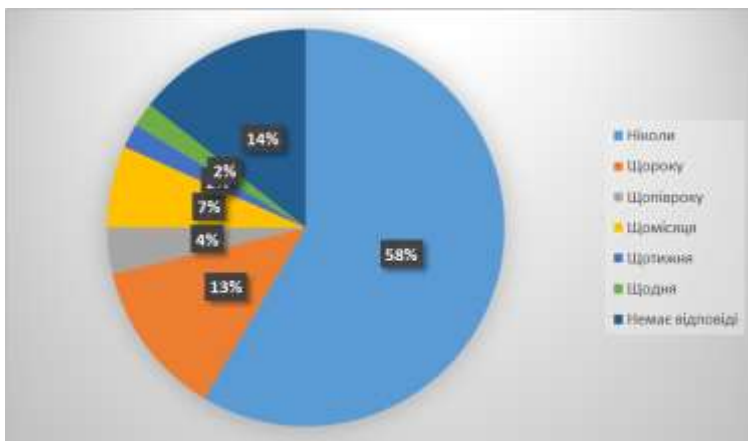
Рисунок 2.1.4. Розподіл відповідей на питання: «Як часто Ви запитуєте інформацію з питань енергозабезпечення в органів місцевого самоврядування?»

Більше половини громадян (55 %) ніколи не запитували інформацію з питань енергозабезпечення в органів місцевого самоврядування, і 19 % не змогли дати відповіді на це питання.

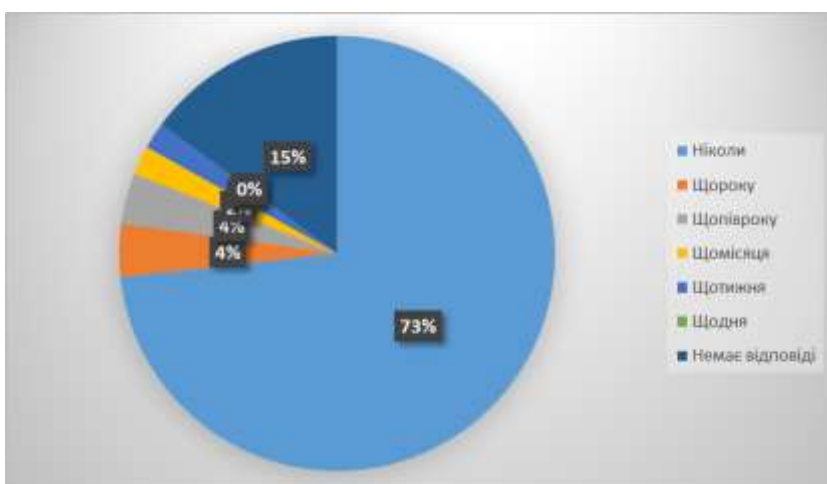
Оцінка моделей управління енергозабезпеченням у муніципалітеті

Рисунок 2.2.1. Розподіл відповідей на питання: «Як часто ви висловлюєте свою думку органам місцевого самоврядування з приводу енергетичних проблем?»

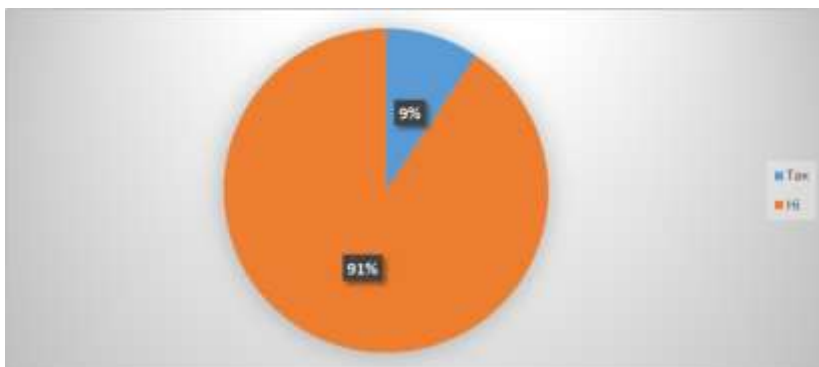
58 % громадян не висловлюють свою думку органам місцевого самоврядування з приводу енергетичних проблем.

Рисунок 2.2.2. Розподіл відповідей на питання: «Як часто Вас запрошують взяти участь в засіданнях чи заходах, присвячених питанням управління та планування енергозабезпечення у вашому муніципалітеті (місті)?»

73 % опитаних ніколи не запрошували взяти участь в засіданнях чи заходах, присвячених питанням управління та планування енергозабезпечення у вашому муніципалітеті (місті). 15 % не змогли дати відповідь на це питання.

Рисунок 2.2.3. Розподіл відповідей на питання: «Чи сприймається Ваш внесок в процес управління і планування питаннями енергозабезпечення органами місцевого самоврядування?»

Переважна більшість громадян (91%) стверджує, що їх внесок в процес управління і планування питаннями енергозабезпечення не сприймається органами місцевого самоврядування.

Поінформованість населення з питань енергозабезпечення

Визначення моделей поведінки при споживанні енергії в цільових муніципалітетах

Рисунок 3.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Чи Ви практикуєте нижчезазначені енергозберігаючі заходи?»

Уникати залишати прилади в режимі очікування

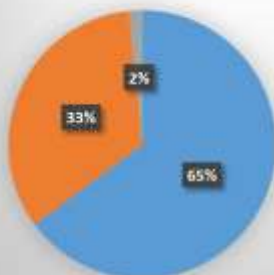
- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Утеплити будинок

- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Утеплити вікна

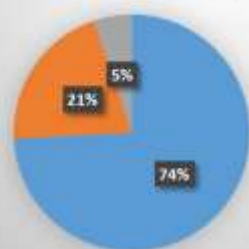
- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Використовувати альтернативні джерела тепла (біомаса, теплові насоси і т.д.)

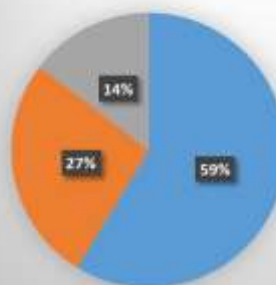
- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Ставити термостат на нижчу температуру

- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Намагатися менше їздити на авто

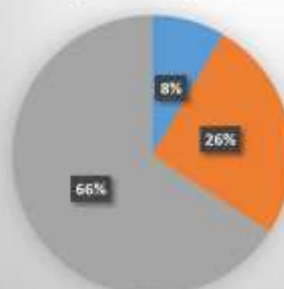
- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Спільно використовувати автомобіль з близькими чи знайомими

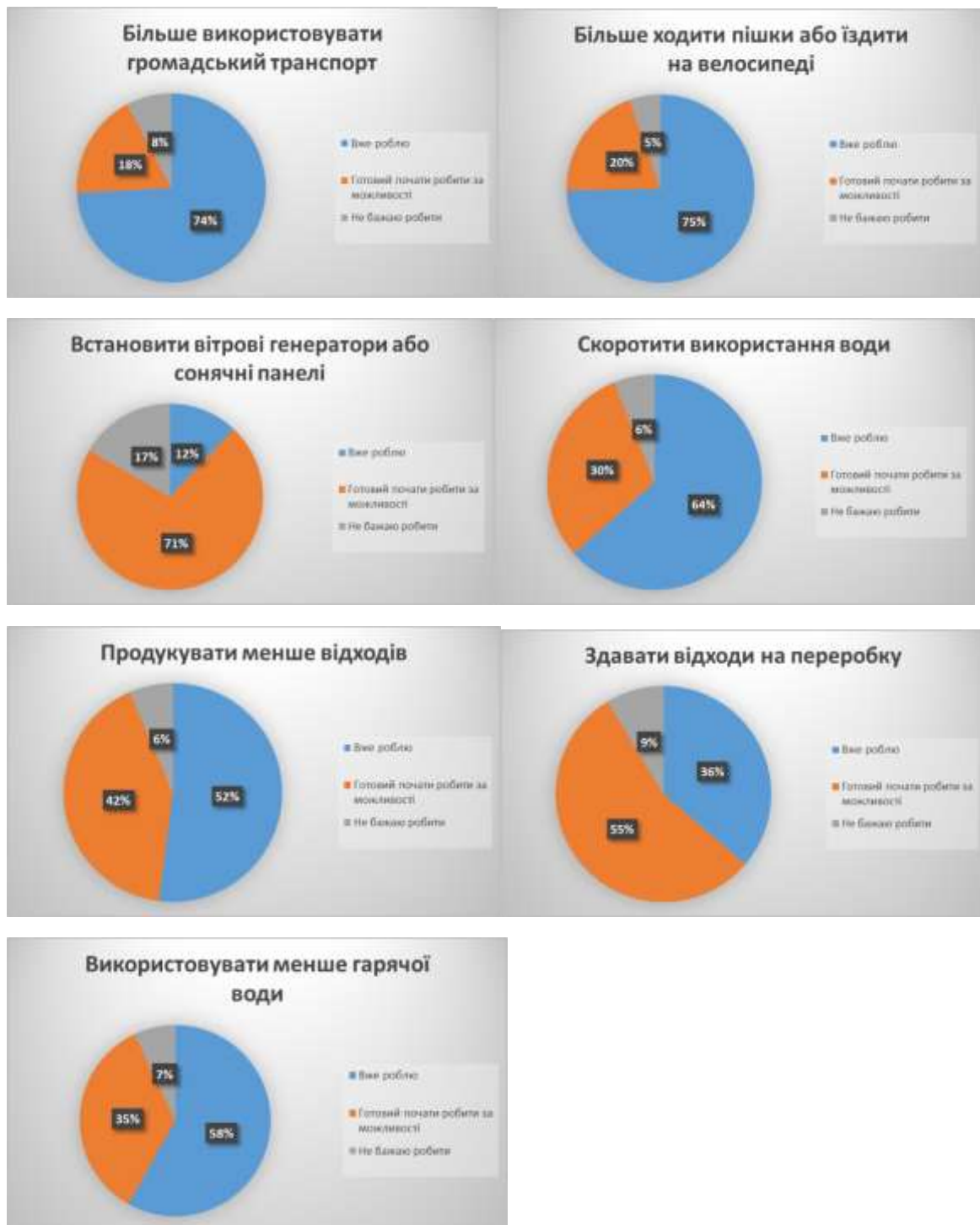

- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Купити гібридний автомобіль

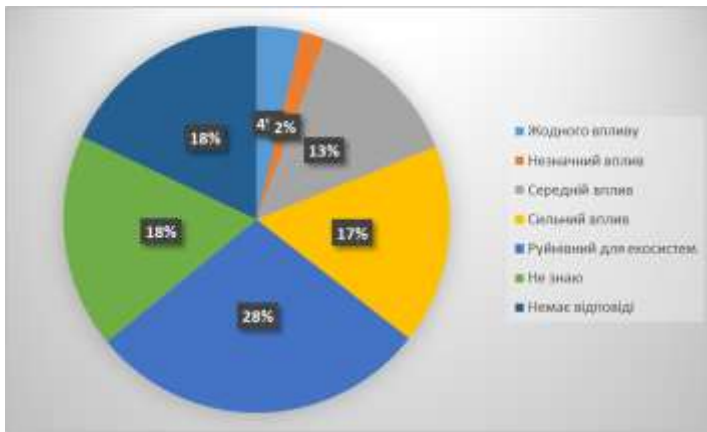

- Вже роблю
- Готовий почати робити за можливості
- Не бажаю робити

Оцінка рівня поінформованості громадян про вплив енергетичного сектора на навколишнє середовище

Рисунок 3.2.1. Розподіл відповідей на питання: «Який вплив здійснює виробництво та споживання енергії на навколишнє середовище?»

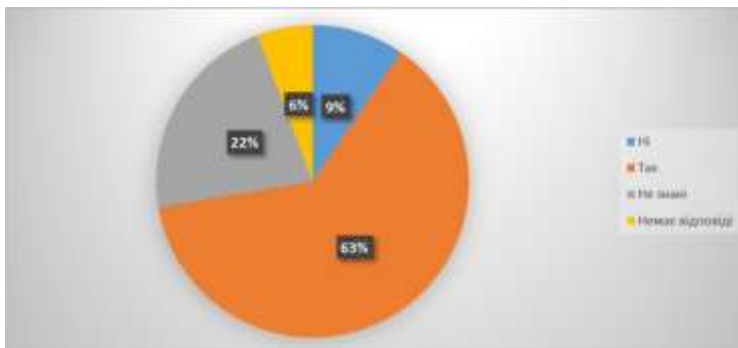

28% опитаних усвідомлюють, що виробництво та споживання енергії здійснює руйнівний вплив на навколишнє середовище.

Соціальне напруження та конфлікти, викликані проблемами енергозабезпечення

Визначення громадської думки про взаємозв'язок між соціальною напругою й конфліктами та проблемами енергозабезпечення

Рисунок 4.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Чи вважаєте Ви, що проблеми енергозабезпечення є причиною загострення суспільної напруги та конфліктів?»

Більше половини (63%) опитаних переконані, що проблеми енергозабезпечення є причиною загострення суспільної напруги та конфліктів в громаді.

Рисунок 4.1.2. Розподіл відповідей на питання: «Яке найбільш ефективне рішення Ви б запропонували для зменшення конфліктів, пов'язаних з проблемами енергозабезпечення?»

19 % громадян вважають, що найбільш ефективне рішення для зменшення конфліктів, пов'язаних з проблемами енергозабезпечення – це рівна участь сторін у плануванні та регулюванні енергоспоживання.

Фізичний доступ і цінова доступність енергії

Визначення громадської думки щодо можливостей отримання енергії та її доступності за ціною

Рисунок 5.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Чи є енергопостачання безперебійним і доступним за ціною в місці Вашого проживання?»

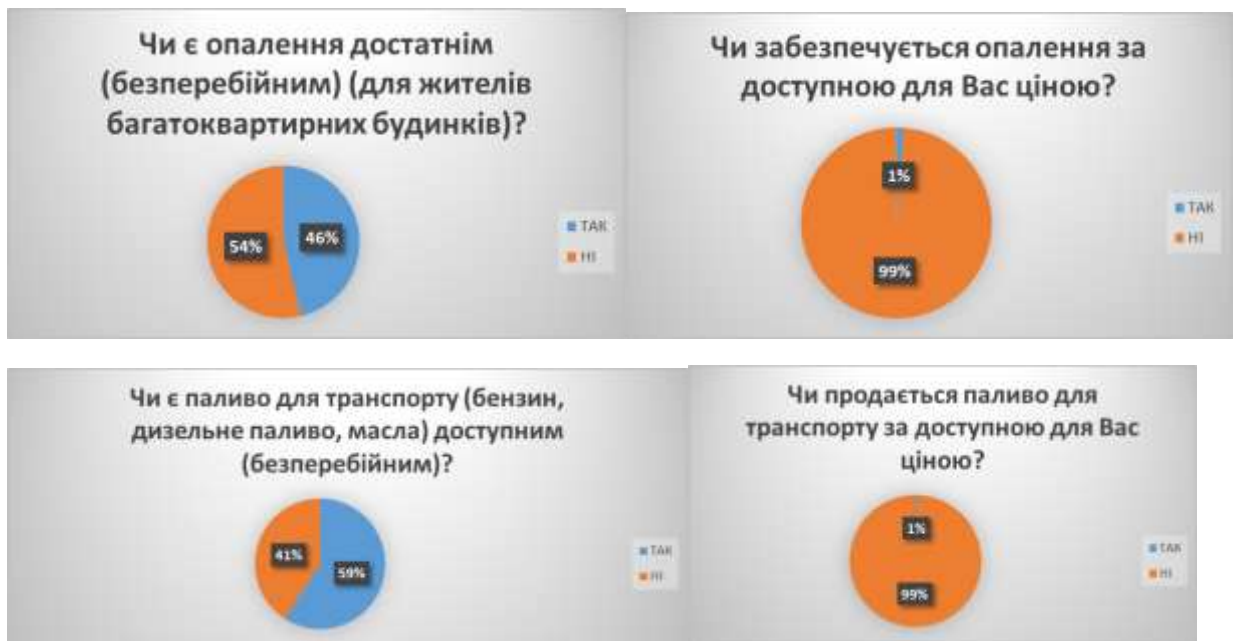
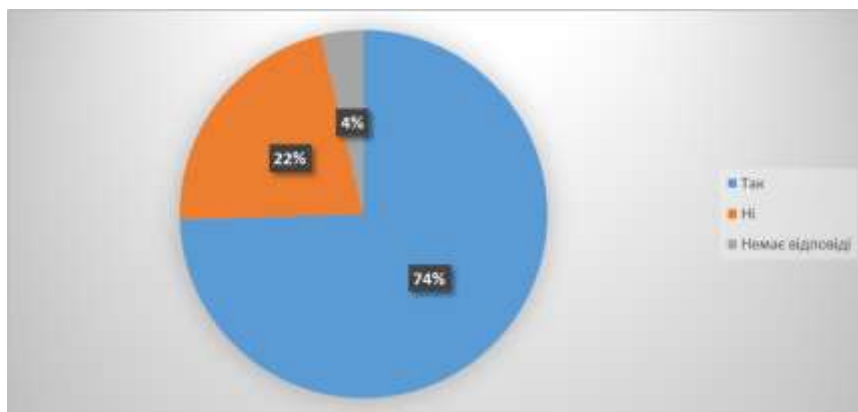
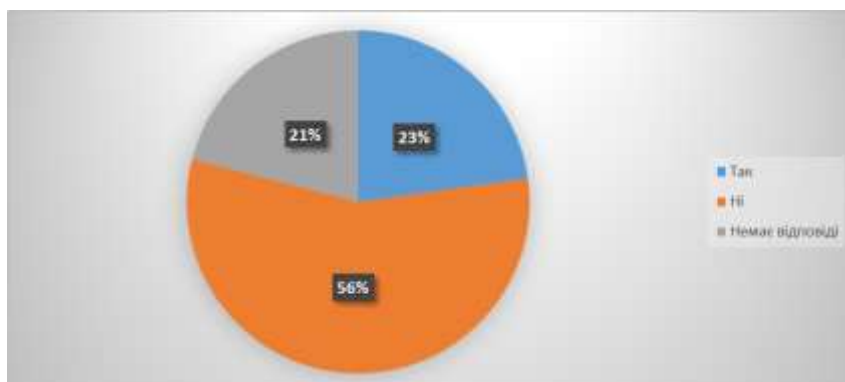

Рисунок 5.1.2. Розподіл відповідей на питання: «Чи звертались Ви за отриманням субсидій для покриття зростаючих тарифів на енергію?»

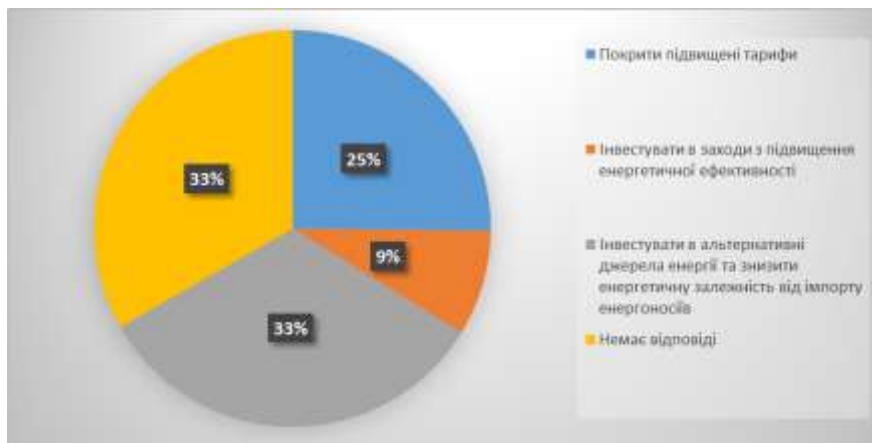
74 % громадян звертались за отриманням субсидій і 22 % - не звертались.

Рисунок 5.1.3. Розподіл відповідей на питання: «Якщо Ви відповіли на попереднє запитання «Так», чи задоволені Ви процедурами оформлення та сумами отриманих субсидій?»

Більше половини опитаних (56%) не задоволені процедурами оформлення та сумами отриманих субсидій.

Рисунок 5.1.4. Розподіл відповідей на питання: «Яким чином краще використати кошти, що виділяються на виплату субсидій, з точки зору енергетичної безпеки?»

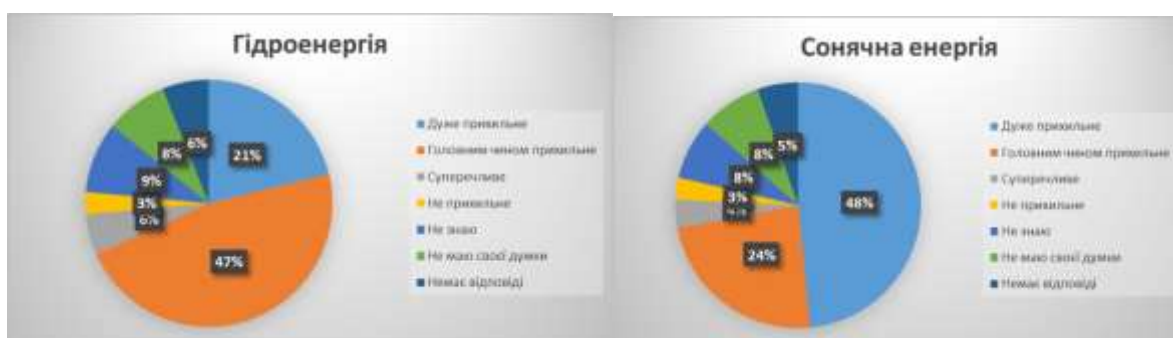

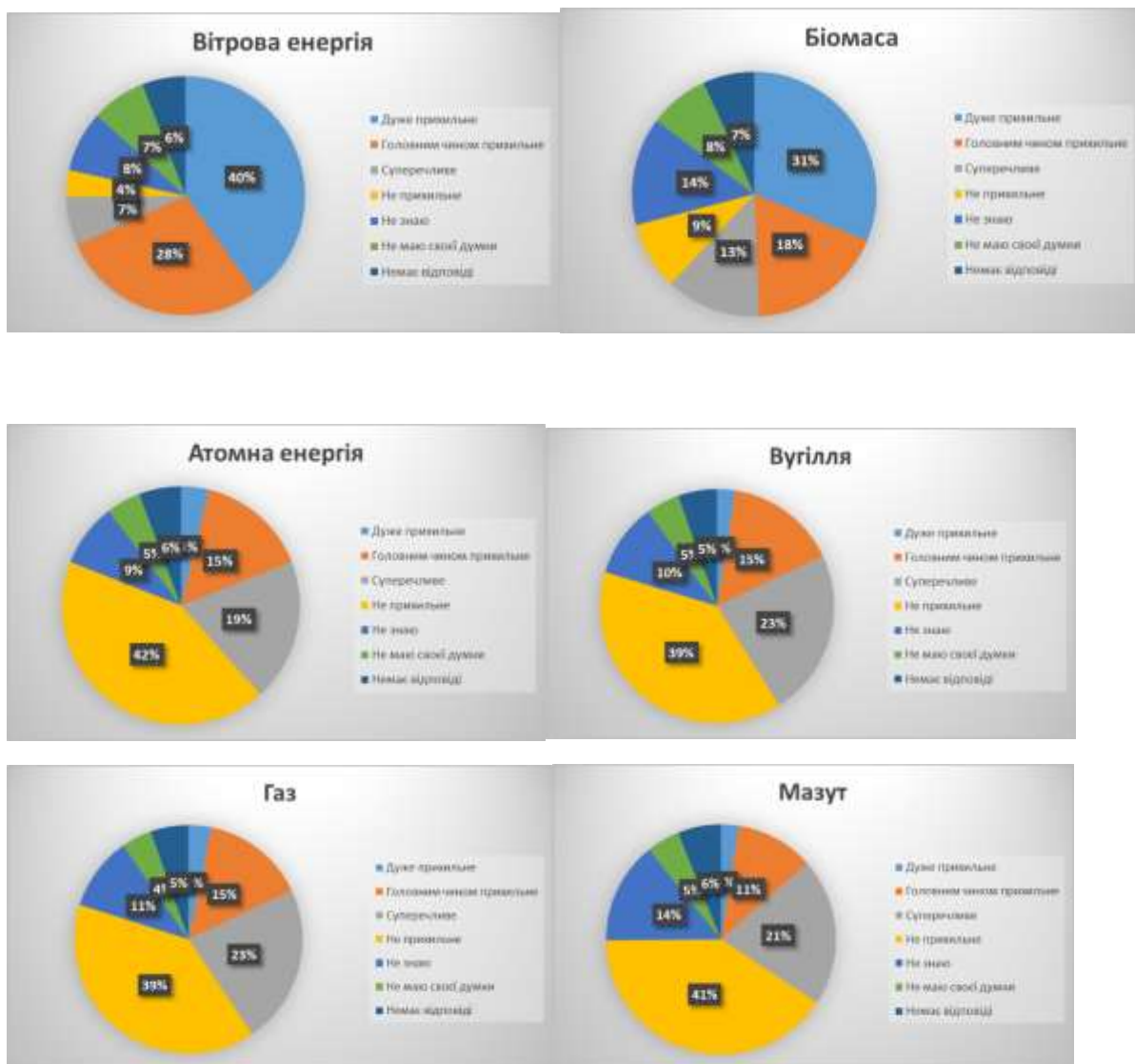
33 % громадян думають, що інвестувати в альтернативні джерела енергії, кращий спосіб використати кошти, що виділяються на виплату субсидій, з точки зору енергетичної безпеки.

Різні методи енергогенерації

Визначення ставлення громадян до різних методів генерування електроенергії

Рисунок 6.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Яка Ваша думка або ставлення до наступних джерел виробництва електроенергії?»

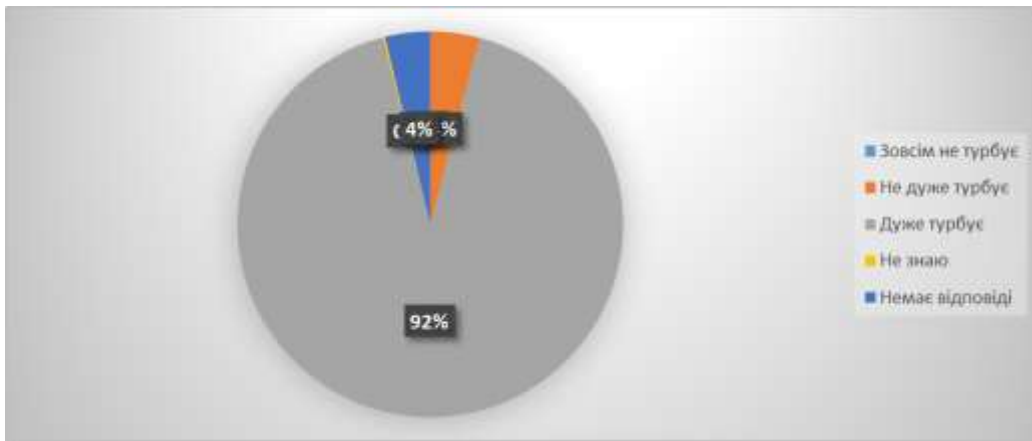

Ставлення до надійності поставок енергоносіїв

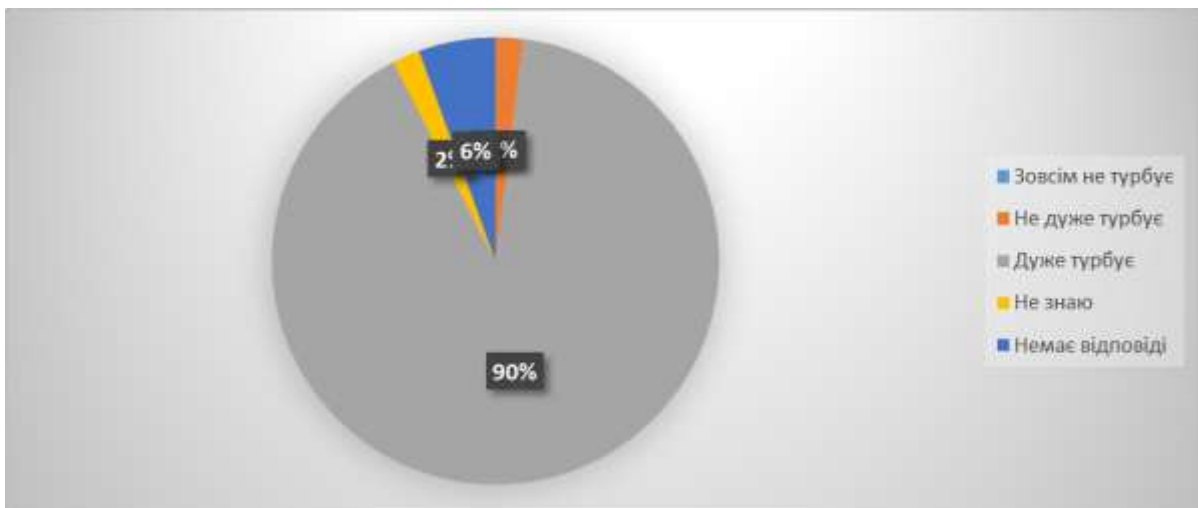
Визначення громадської думки щодо надійності поставок енергоносіїв

Рисунок 7.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Наскільки Вас турбує питання, що в майбутньому електроенергія стане недоступною через високі ціни?»

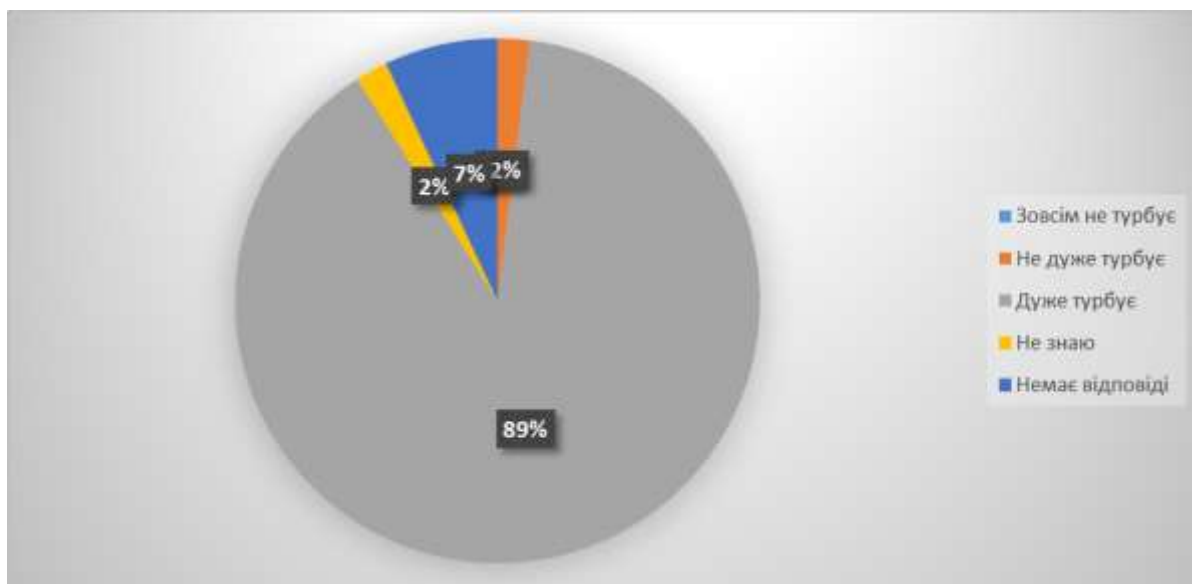
Переважна більшість громадян (92%) дуже турбується що в майбутньому електроенергія стане недоступною через високі ціни.

Рисунок 7.1.2. Розподіл відповідей на питання: «Наскільки Вас турбує питання, що в майбутньому Україна стане занадто залежною від постачання енергоносіїв з інших країн?»

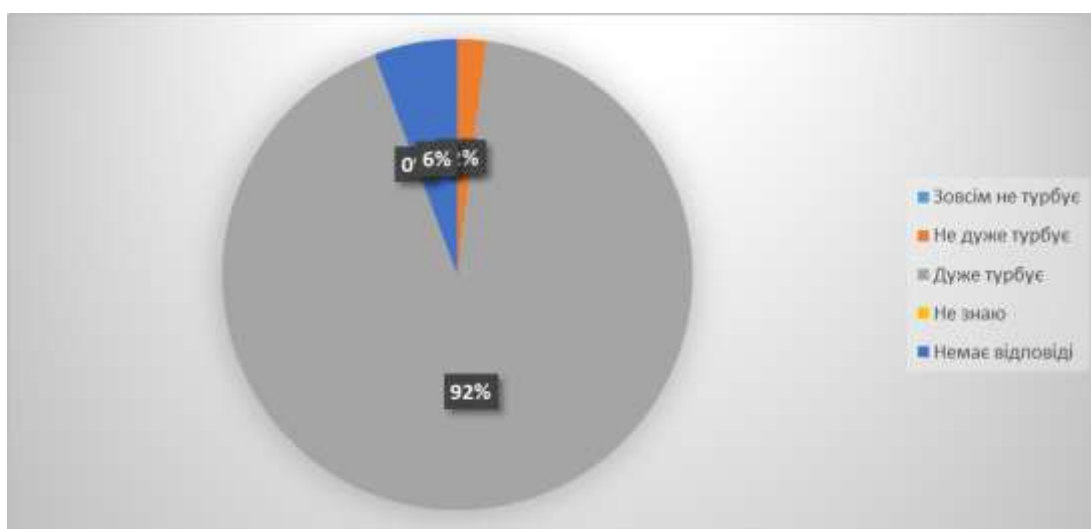
90 % опитаних дуже турбує питання, що в майбутньому Україна стане занадто залежною від постачання енергоносіїв з інших країн.

Рисунок 7.1.3. Розподіл відповідей на питання: «Наскільки Вас турбує питання, що в майбутньому електроенергія стане нормованою?»

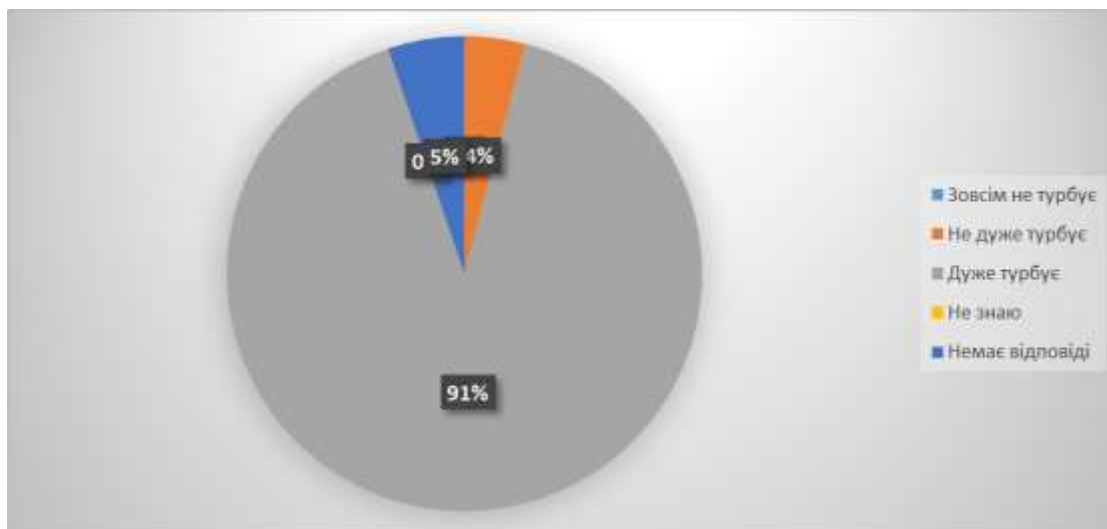
89% опитаних дуже турбує питання, що в майбутньому електроенергія стане нормованою.

Рисунок 7.1.4. Розподіл відповідей на питання: «Наскільки Вас турбує питання, що в майбутньому будуть відключення електроенергії?»

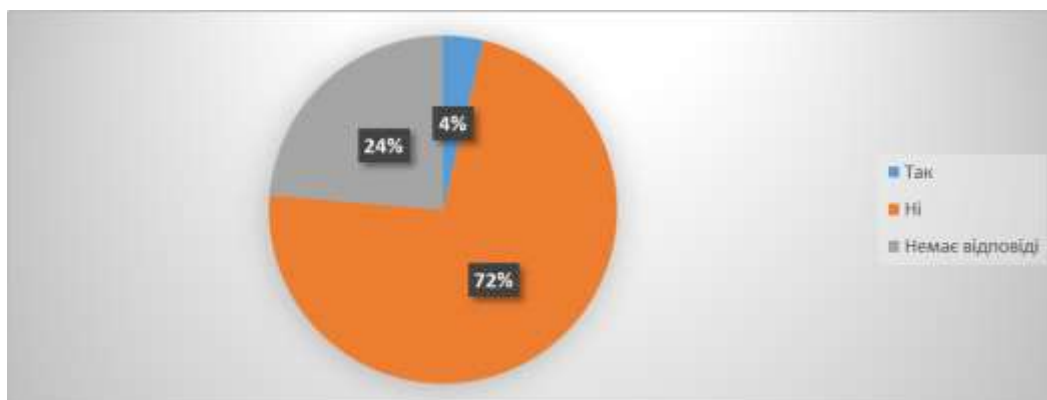
92 % опитаних дуже турбує питання, що в майбутньому будуть відключення електроенергії.

Рисунок 7.1.5. Розподіл відповідей на питання: Наскільки Вас турбує питання, що одного дня запаси викопного палива (наприклад, вугілля і газу) вичерпаються?

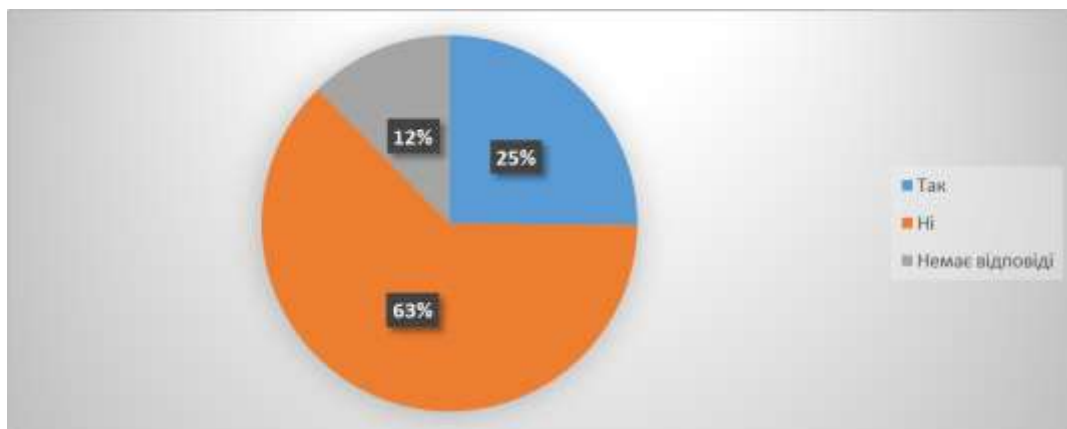
91% опитаних дуже турбує питання, що одного дня запаси викопного палива (наприклад, вугілля і газу) вичерпаються.

Рисунок 7.1.6. Розподіл відповідей на питання: «Чи знаєте Ви про будь-які місцеві альтернативні джерела енергоносіїв, які можна буде використати у разі виникнення перебоїв з енергопостачанням у Вашому місті?»

72% громадян не знають про будь-які місцеві альтернативні джерела енергоносіїв, які можна буде використати у разі виникнення перебоїв з енергопостачанням у місті.

Рисунок 7.1.7. Розподіл відповідей на питання: «Чи готові Ви платити більше за енергію, якщо додаткова оплата буде гарантувати безпеку поставок?».

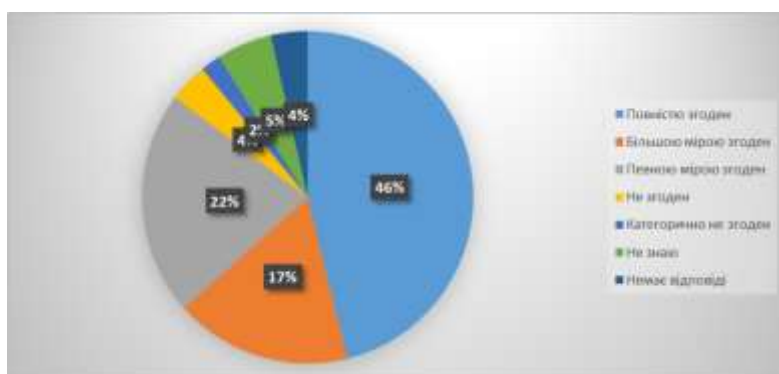

Лише чверть громадян (25%) готова платити більше за енергію, якщо додаткова оплата буде гарантувати безпеку поставок.

Сприйняття ризиків, проблем та основних причин зміни клімату в Україні

Визначення громадської думки щодо ризиків зміни клімату

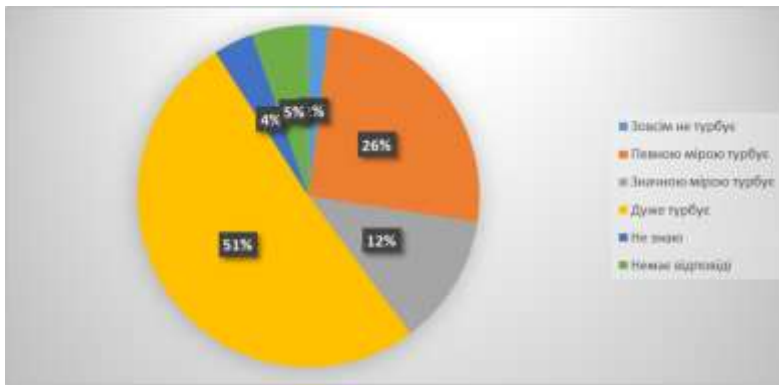
Рисунок 8.1.1. Розподіл відповідей на питання: «Зміна клімату становить серйозну загрозу для людей, що проживають в Україні?»

46% громадян повністю згодні, що зміна клімату становить серйозну загрозу для людей, що проживають в Україні.

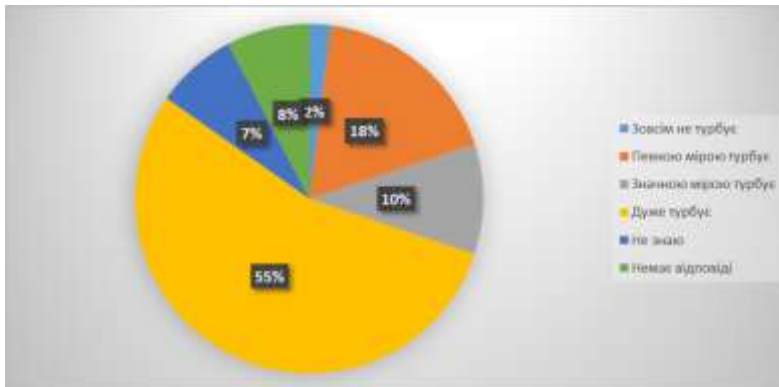
Визначення громадської думки щодо потенційно можливих наслідків зміни клімату

Рисунок 8.2.1. Розподіл відповідей на питання: «Наскільки Вас турбує питання щодо потенційних наслідків зміни клімату для Вас або Вашої сім'ї?»

Половину опитаних (51%) дуже турбує питання щодо потенційних наслідків зміни клімату для їх особисто або сім'ї.

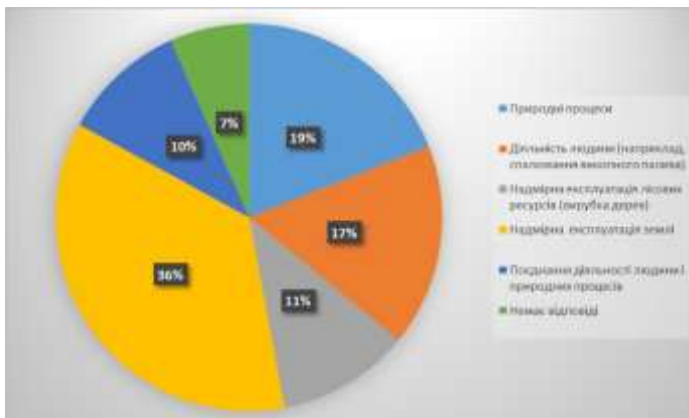
Рисунок 8.2.2. Розподіл відповідей на питання: «Наскільки Вас турбує питання щодо потенційних наслідків зміни клімату для суспільства в цілому?»

55 % дуже турбує питання щодо потенційних наслідків зміни клімату для суспільства в цілому.

Визначення громадської думки щодо основних причин зміни клімату

Рисунок 8.3.1. Розподіл відповідей на питання: «На вашу думку, якими є основні причини зміни клімату? (надайте одну відповідь)?»

36% громадян вважають надмірне використання землі основною причиною зміни клімату.

Інформація про респондента

Рисунок 9.1.Стать

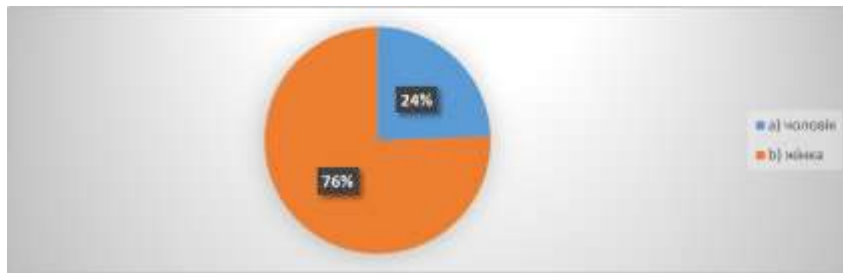

Рисунок 9.2.Вік

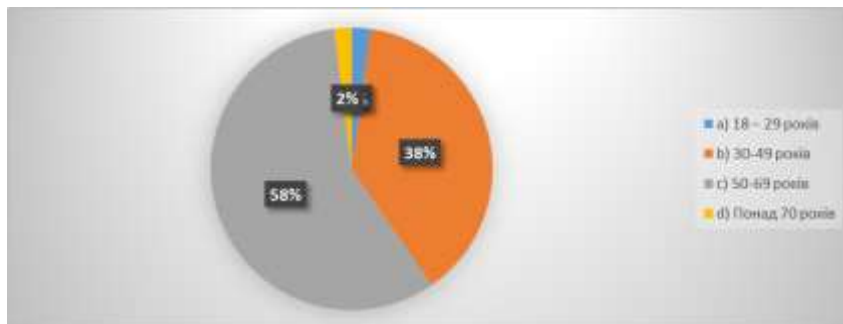

Рисунок 9.3.Освіта

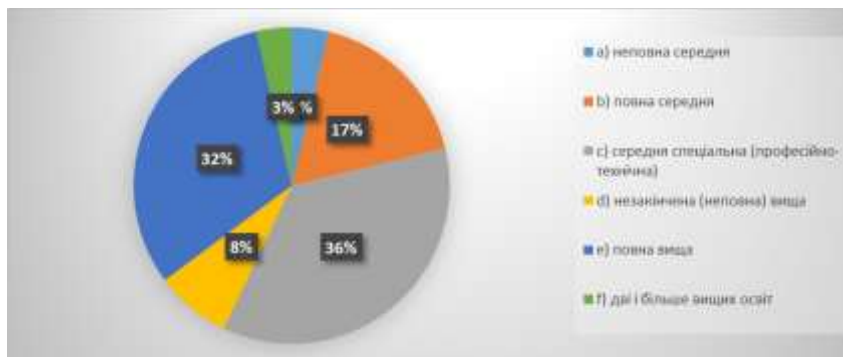

Рисунок 9.4. Місце проживання

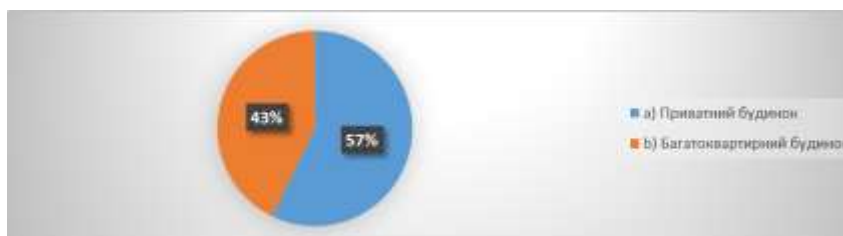

Рисунок 9.5. Розподіл відповідей на питання: «Чи створене у Вашому будинку ОСББ?»

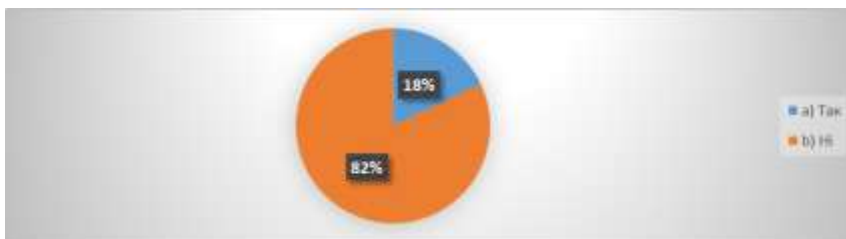

Рисунок 9.6. Розподіл відповідей на питання: «Якщо Ви відповіли на попереднє запитання «Ні», чи Ви хотіли б мати ОСББ у Вашому будинку?»

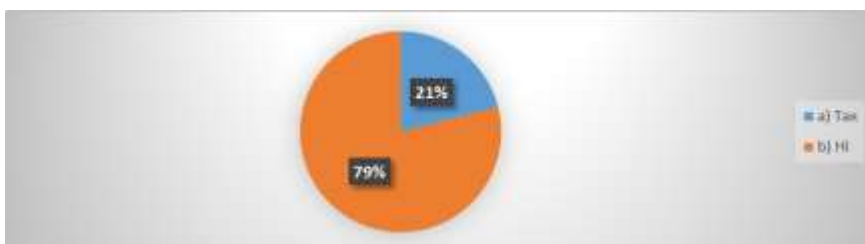
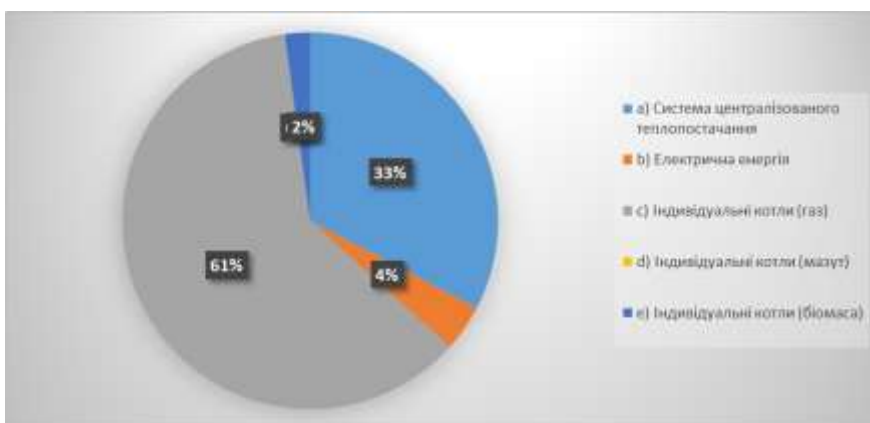

Рисунок 9.7. Розподіл відповідей на питання: «Як забезпечується опалення у Вашому помешканні»

Соціально-економічні показники

Рисунок 10.1. Розподіл відповідей на питання: «Який Ваш статус зайнятості?»

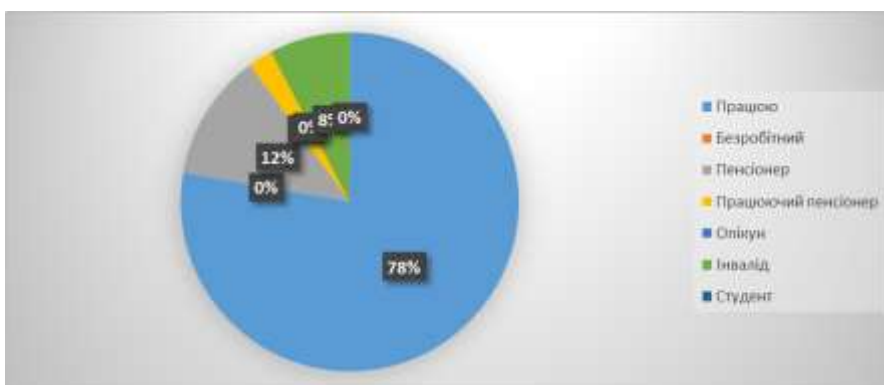
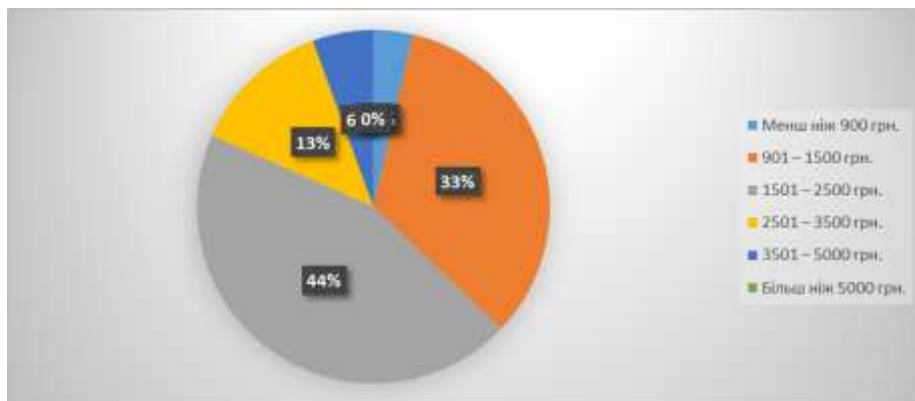

Рисунок 10.2. Розподіл відповідей на питання: «Який середній місячний дохід на одного члена Вашої сім'ї?»

Рекомендації

Оцінюючи в цілому інформаційні потоки між місцевими органами влади та громадянами, можна вказати на відсутність чіткої комунікації (з боку держави), що орієнтувала б зусилля громадян на певну значущу ціль. Прослідковуються слабкі, явно недостатні взаємодії, що на даний момент є також перепорою для практик енергозаощадження.

Данні визначення моделей поведінки при споживанні енергії в місті свідчать, що громадяни дійсно намагаються ефективніше використовувати енергію. Необхідно передбачити дії, які б слугували збереженню цієї позитивної тенденції.

Оцінка рівня поінформованості громадян про вплив енергетичного сектора на навколишнє середовище показує, що певною мірою громадяни не пов'язують способи зменшення оплати за комунальні послуги із власними діями щодо енергозбереження. Дехто зауважував, що енергозаощаджуючі люмінесцентні лампочки є небезпечними для здоров'я. Тому, роз'яснення і заохочення щодо вибору більш теплоефективних рішень було би актуальним у цьому випадку.

Слід зазначити, що учасники опитування продемонстрували зацікавлення у достовірній рівній участі у плануванні та регулюванні енергоспоживання в місті. Існує зацікавленість у подоланні конфліктних взаємодій шляхом отримання інформації щодо можливостей енергозбереження, підкріпленій прикладами.

В цілому, слід розуміти, що у контексті обговорення тарифів та субсидювання громадян не цікавив взаємозв'язок між високими тарифами і заходами у сфері енергонезалежності. Таке ставлення до субсидування частиною учасників обумовлювалось загальним високим рівнем недовіри до держави, а також очікуванням різноманітних бюрократичних перепон чи неприйнятних умов у процесі її оформлення.